

Skadeforebyggende
forum

Forside

Om oss

Aktivitet

Skadedata

Forebygging

Trygge lokalsamfunn

Publikasjoner

English

3 K-ar for eit tryggare samfunn: Kunnskap – koordinering – klokskap

Eva J Vaagland, dagleg leiar
Skadeforebyggende forum

SKADEFOREBYGGENDE FORUM skal

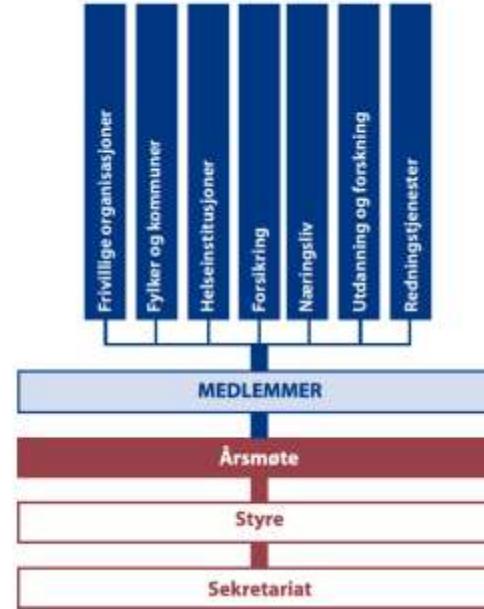
- samla, formidla og styrkja **kunnskap** om skadeførebygging
- **Koordinera** aktørar og initiativ innanfor feltet
  - på tvers av fag og sektorar
- Visa at førebygging er **klokskap** sett i system

Skadeforebyggende Forum

liten organisasjon, store nettverk

- Samlar aktørar frå frivillige organisasjonar, offentleg sektor og næringsliv
- Arbeider tverrsektorielt
- Møtestad – spreier informasjon og motiverer til innsats, aktivitetar og forsking
- Pådrivar (og vaktbikkje!)-rolle
- Eineståande erfaring og kompetanse, eit unikt nettverk, etablert i 1985
- Grunnfinansiering frå Helse- og omsorgsdepartementet og FNO (Finansnæringens fellesorganisasjon)
- Deltek i internasjonale nettverk og prosjekt

Perspektiv gjennom livet

Mange aktørar gjer gode innsatsar – men biletet er fragmentert

Mange ulykkesskader går å forebyggja

"Även sjukdomar som polio förklarades tidigare med slumpen, ödet eller Guds straff, det var innan man förstod de verkliga orsakerna och därigenom kunde börja förebygga systematiskt på vetenskaplig grund"

Professor Ragnar Andersson,
Universitetet i Karlstad

Innsats nyttar

- Ein studie i Nederland viser at ved å læra born fallteknikk i skolen kunne ein redusera talet på handleddsbrot med 44%
- Harstad kommune har gjennom aktivt informasjonsarbeid klart å redusera skoldnings-skader hos born med 30%
- Helge Lund, kommunelækjar i Os, har drive med skaderegistrering i mange år, og gjennom det oppdaga kor viktig det er med noko så enkelt som sandstrøing. Hoftebrot er redusert med 50% i kommunen.

”Vaksine” mot drukning?

”Faktisk er drukneulykker en af de ulykkestyper der mest effektivt kan forebygges, helt på linje med forebyggelse af infektions- og smitsomme sygdomme som kolera og malaria, og omkostningen ved at ”vaccinere” et barn mod drukning, ligger også på linje med hvad en vaccine mod smitsomme sygdomme koster.”

Erik Bech, Kystlivredningschef
TrygFonden Kystlivredning

Tre gode grunnar for førebygging

- Den einskilde og dei pårørande slepp liding og tap
- Samfunnet sparer store kostnader
"Om kvar tiande skade hadde vore førebygd hadde vi spart 17 milliardar årleg"
- Det skal så lite til – og det gjev resultat

Forumets prioriterte innsatsområder:

TRYGGE LOKALSAMFUNN

DRUKNINGSFOREBYGGNING

SIKKERHET FOR BARN OG UNGE

ELDRES SIKKERHET

Barnesikkerhetsrådet

Har fokus på bl.a.

- Produkttryggleik
- Barn i bil
- Sikker skoleveg
- Meistring
- Bruk av sykkelhjelm
- European Child Alliance
– europeisk samarbeid

Eldresikkerhetsrådet

Har fokus på bl a

- Førebygging av fallulykker
- Fysisk aktivitet
- Brann og eldre
- Europeiske samarbeidsprosjekt

Drukningsforebyggende råd

Med barn i vannkanten
Les brosjyren her

Safe Communities

ei internasjonal rørsle

- Basert på “The Stockholm manifest” fra 1989
- Eit globalt nettverk med 230 kommunar
- 17 “Affiliated Centers” – universitets- og forsknings-institusjonar som står for arbeidet
- 10 “Certifying centers” som koordinerer arbeidet i eigen region og godkjenner nye kommunar
- Nettverksmøte, programgrupper og internasjonale konferansar

**Skadeforebyggende forum er oppnemnt som Affiliated Center
og står for sertifiseringa i Noreg**

Klokskap sett i system

Standard for lokalt skadeforebyggjande arbeid

1. Ein infrastruktur basert på partnerskap og samarbeid, styrt av ei tverrsektoriell gruppe med ansvar for å fremje tryggleik i lokalsamfunnet. Forankra i kommunaleiinga.
2. Eit langsiktig og berekraftig program som dekkjer alle aldersgrupper og arenaer
3. Særskilte aktivitetar retta mot spesifikke høgrisikogrupper og sårbare grupper
4. Ulykkesmønster og årsaksmønster må kunna dokumenterast
5. Arbeidet skal evaluerast
6. Deltaking i nasjonale og internasjonale nettverk av 'Trygge lokalsamfunn'

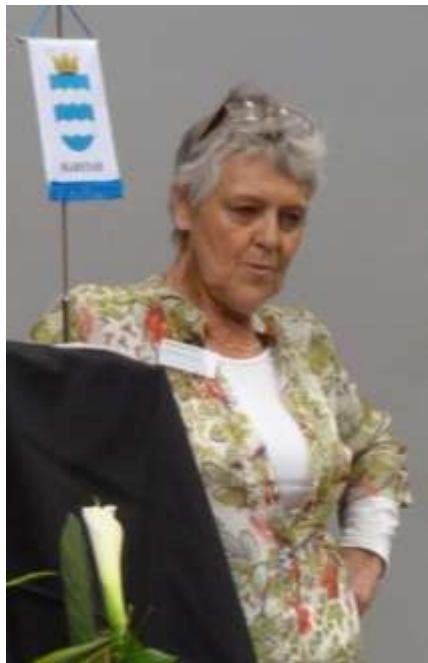

Kriteria er dei same for alle bydelar / kommunar / regionar som er med, men arbeidet blir organisert og lagt opp i høve til lokale føresetnader.

Strategi- og utviklingsseminar for
Trygge lokalsamfunn, Lysebu 17. – 18. januar 2011

Re, Vestfold, mai 2011

Nissedal, Telemark, september 2011

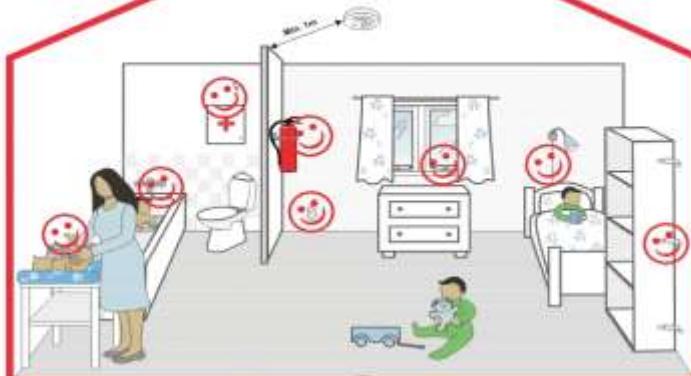

MINOS – Minoritetsretta informasjon om tryggleik

ULLEVÅL
universitetssykehus

ULLEVÅL
universitetssykehus

Ikkje ta kunnskap for gitt

NORSK

BRANN

📞 110

POLITI

📞 112

AKUTT SKADE

📞 113

GIFT

📞 22 59 13 00

OSLO LEGEVAKT

📞 22 93 22 93

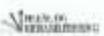

FASTLEGE

📞 _____

Lærings- og kulturstipendier
Utenriksdepartementet (NED)

Norges Rikssentralbank

VIETNAMEISK

HỎA HOẠN

📞 110

CĂNG SÁT

📞 112

THƯƠNG TÍCH KHẨN CẤP

📞 113

CHẤT ĐỘC

📞 22 59 13 00

BÁC SĨ TRỰC OSLO

📞 22 93 22 93

BÁC SĨ CÓ ĐỊNH

📞 _____

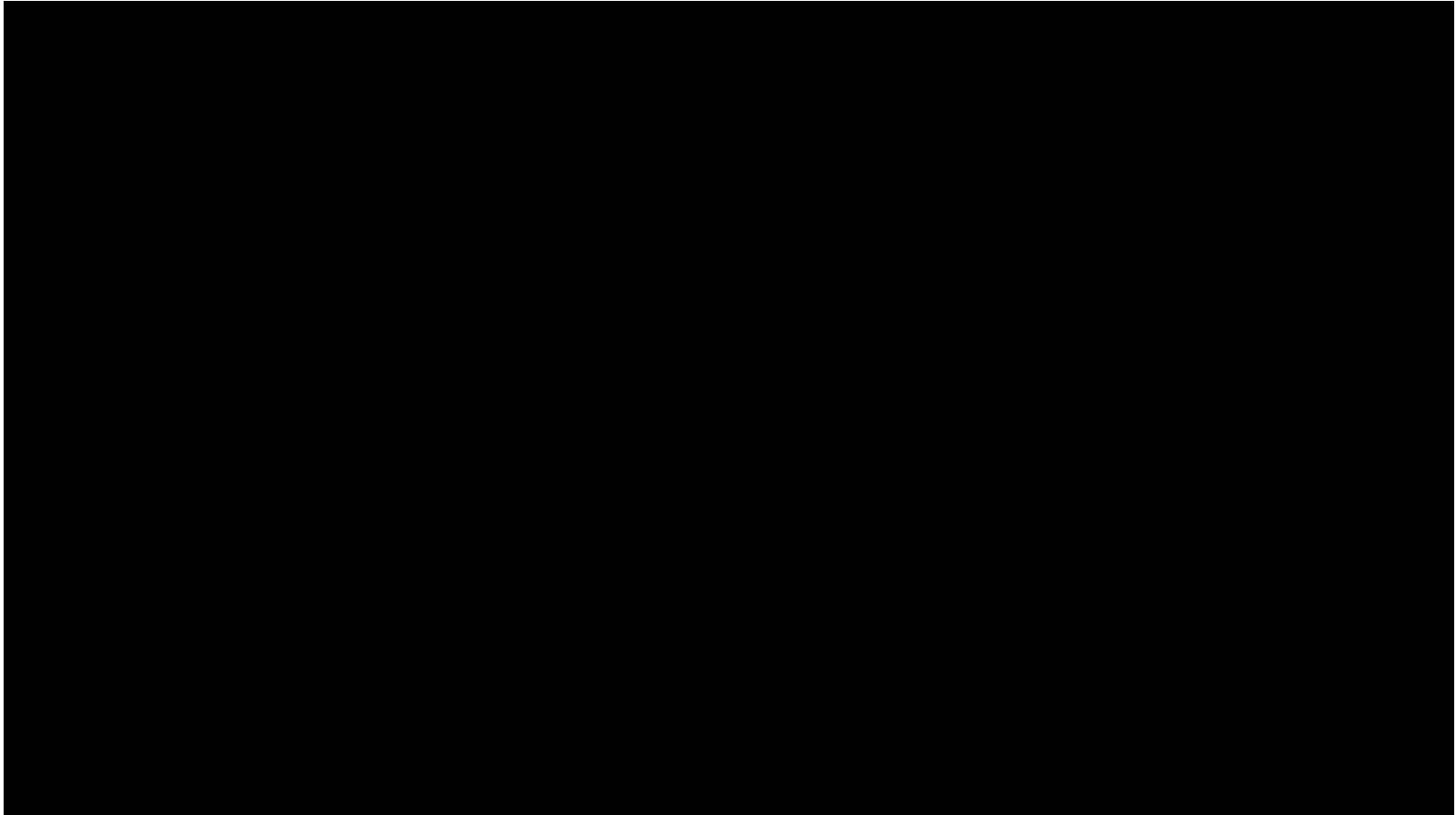

Lærings- og kulturstipendier
Utenriksdepartementet (NED)

Norges Rikssentralbank

**Det er ca 100 drukningsdødsfall per år,
mest ramma er menn over 45 - utan flytevest ...**

Filmen er produsert av Sjøfartsdirektoratet.
Skadeforebyggende forum / FNO deltok i prosjektgruppa

"Vi skal vera fleksible, fokuserte og parate"

Flyvende farlige brannballonger

– I slutten av januar ble flere av de gamle trehusene i Telthusbakken «angrepet» av flyvende brannballonger. På tak og terrasser ble det funnet rundt 10 delvis utbrrente ballonger. Dette er cirka 70 centimeter høye varmluftsballonger. Problemet ligger i at disse drives frem av brennende tennvaske eller rødsprit. Det vil si åpen flamme i fri flukt. Det er pr. 1 dag fritt tillatt å produsere og selge slike brannballonger i Norge. En bruker kan i verste fall bli ansvarlig for å ha startet en husbrann. Hvilke planer har brannvernmyndighetene for å begrense bruken av disse mulige brannstifterne? Et forbud innenfor eldre, verneværdige trehusområder burde kunne prioriteres, sier Knut Nordby, beboer i trehusperlen Telthusbakken.

SVAR: – Brann- og redningsetaten kan registrere en økning i bruk av skylanterner, lyslykter eller thailandske fredslykter. Etaten utsøder ikke tillatelse til å sende opp slike lanterner i Oslo (ref. forskrift av 26. juni 2002 nr. 847

Flere trehusbeboere i Telthusbakken opplevde å bli angrepet av slike lyslykter.

FOTO: KNOT NORDBY

om brannforebyggende tiltak og tilsyn). I paragraf 8-2 står det at det «ikke er tillatt å gjøre opp ild eller behandle ting som representerer en brannfare utendørs under slike forhold eller på en slik måte at det kan føre til brann». Det står også at oppgjort ild ikke må forlates for den er fullstendig slukket. Etaten definerer disse lanterneiene som en stor brannrisiko. Man har ingen kontroll på hvor de lander, og man vet ikke om de er slukket når de lander. De kan derfor antenne en brann uten at man vet om det. I tillegg ser etaten det i sammenheng med de generelle aktsohetsbestemmelser i lovverket (jf. Brann- og eksplosjonsvernloven paragraf 5 om at man skal opprette slik at brann ikke oppstår), sier Morten Engmann, branninspektør/fagansvarlig farlig stoff i Oslo brann- og redningsetat.

Flere skadet av løpsk hoppemadrass

■ En hoppemadrass på Festplassen i Bergen ble i går tatt av vinden og meide ned mennesker, trafikklys og lyktestolper. Ni personer ble sendt til legevakten. Tre av de skadede var barn. Folk ved en fotgjengerovergang ble slått i bakken. Trafikklys på begge side av veien ble bøyd og brukket tvers av på grunn av sammenstøtet. Dag Rune Nordhus og Robert Soot sto og ventet på grønt lys da madrassen kom.

– Jeg sto foran lyktestolpen da den ble bøyd. Den traff meg i armen, sier Nordhus.

(NTB)

Aftenposten 3.4.11

Ifølge Bergens Tidende var det idrettslaget Viking som hadde satt opp hoppemadrassen i forbindelse med arrangementet Bylørdag.

*"Den som vil forandre hele verden
kan med held starte i dens centrum
og begynde med sig selv"*

Piet Hein

Alle har eit ansvar - HMS i kvardagen

Husk bilbelte

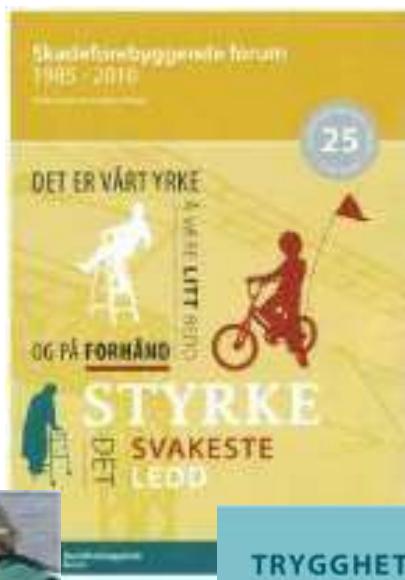

Mot lysare tider?

- Ny nasjonal strategi
- Samhandlingsreformen
- Ny rolle for fylket i folkehelsearbeidet
- Ny plan- og bygningslov
- Universell utforming
- Ny folkehelselov
- Politisk interesse for førebygging (?)

Publikasjonar

Takk for til dykk alle som
gav seg tid til å høyra på
meg😊

Eva Jakobson Vaagland
eva.vaagland@skafor.org

www.skafor.org

Utvikling

Det var som det var
tills det blev som det blev.

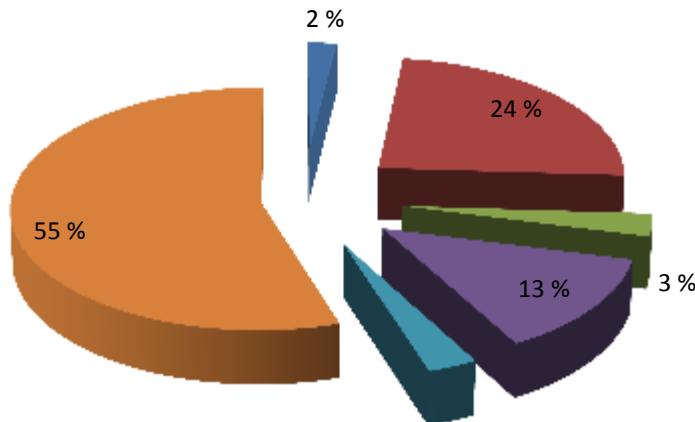
Det blir som det blir
när det är som det är.

Det är som det är
tills det blir som det blir
Faran är att det blir som det var

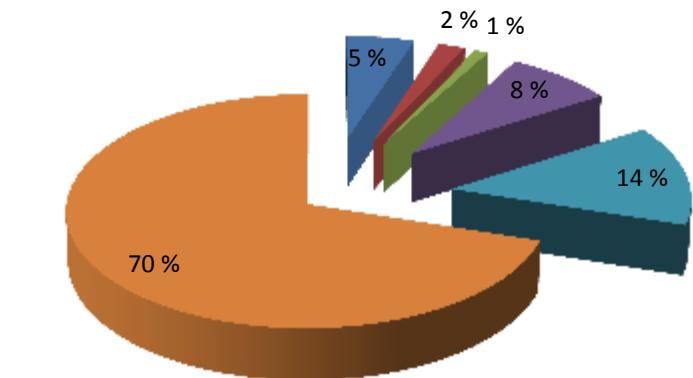
Alf Henriksson

Skadde og døde innanfor ulike skadesektorar

Skadde

Døde

- Vold
- Selvpåført
- Brann
- Trafikk
- Arbeid
- HSF

- Vold
- Selvpåført
- Brann
- Trafikk
- Arbeid
- HSF

Skadde og døde innanfor ulike skadesektorar

Sektor	Vald	Sjølvpåført	Brann	Trafikk	Arbeid	Idrett	Heim, skole, fritid
Antall døde pr år	40	550	60	300	60	5-10?	1.300
Antall skadde legebehandlet	25.000	10.000	5.000	40.000	80.000	90 000	270.000